

IKÄYSTÄVÄLLINEN NIVALA – TOIMENPIDEOHJELMA VUOSILLE 2024-2027

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Ikääntyneen väestön hyvinvointi	4
3. Ikäihmisten palveluiden nykytila	5
Sosiaali- ja terveystalvet.....	5
Elinympäristö ja asuminen	5
Kulttuuri- ja liikuntalvet	6
Järjestö- ja vapaaehtoistoiminta Nivalassa.....	7
Vanhus- ja vammaisneuvosto.....	8
4. Toimenpideojelma	9
Lähteet.....	14

1. Johdanto

Ikääntyneiden osuus väestöstä on kasvussa. Vuonna 2021 Suomessa oli 65 vuotta täyttäneitä noin 23 prosenttia väestöstä ja vuonna 2030 heitä voi olla jo noin 26 prosenttia eli 1,5 miljoonaa. Myös iäkkäimpien 75 ja 85 vuotta täyttäneiden ikäryhmien osuudet väestöstä kasvavat. Vuonna 2030 isossa osassa kunnista vähintään joka neljäs asukas on 75 vuotta täyttänyt tai vanhempi. Ikääntyvien määrä kasvaa myös Nivalassa tulevana vuosina. Vuonna 2021 ikääntyneiden osuus on 23,9 prosenttia väestöstä ja ennuste vuodelle 2030 on huomattavasti koko maan keskiarvoa suurempi eli 27,7 prosenttia.

lääkäissä ihmisissä on toimintakyvyltään, terveydentilaltaan ja taloudellisilta mahdollisuuksiltaan hyvin erilaisessa tilanteessa olevia henkilöitä. Kuitenkin iäkkäiden määrän kasvua paljon olennaisempaa palveluiden tarpeen kannalta on se, minkä kuntoisena ikäännytään. Suomalainen vanhuspolitiikka korostaa kotona-asumisen ensisijaisuutta siinäkin tilanteessa, kun tarvitaan säännöllistä tukea ja palvelua. Kotona-asumista vahvistamaan tarvitaan ennaltaehkäisevää ja toimintakykyä ylläpitävää toimintaa, arkikuntoutusta ja itsenäistä suoriutumista tukevia toimintamalleja. Kotona asumisen tukemiseksi on myös tarpeen lisätä erilaisia asumisen vaihtoehtoja. Tulevaisuudessa ikäihmiset voivat olla monin tavoin mukana yhteiskunnallisessa toiminnassa nykyistä enemmän päätöksentekijöinä, kehittäjinä ja kokemusasiantuntijoina tai vertaistukena toiselle ikäihmiselle. Tämän suuntainen kehitys on myös ns. vanhuspalvelulain tavoitteena.

Ikäystävällinen Nivala -toimenpideohjelman tarkoituksena on määritellä toimenpiteitä, miten ikäihmisten kotona pärjäämistä tuetaan läheisten ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Toimenpideohjelma vastaa myös vanhuspalvelulain vastaavaa suunnitelmaa ikääntyneen väestön tukemiseksi. Siksi aluksi kuvataan ikääntyvän väestön hyvinvoinnin nykytilaa ja kehitystä ja sen jälkeen esitetään hyvän ikääntymisen tavoitteet ja vuositeemat vuosille 2024–2027.

Toimenpideohjelma perustuu Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelustrategiaan, kuntastrategiaan, laajaan hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan sekä kansalliseen ikäohjelmaan 2030. Lisäksi valmistelussa on hyödynnetty Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (Sotkanet.fi), KELAn ja Tilastokeskuksen väestöä ja hyvinvointia kuvaavia tilastoja.

2. Ikääntyneen väestön hyvinvointi

Väestön ikärakenne on muuttumassa eliniän pitenemisen seurauksena. Elinajanodote on noussut vähitellen ja keskuudessamme elää jatkossa entistä iäkkäämpiä. Yhteiskunnassa on tunnistettava ja otettava kaikessa toiminnassa huomioon, että iäkkäät ihmiset eivät ole enää yhtenäinen ryhmä, kuten ei mikään muukaan väestöryhmä. Joukossa on hyvin eri-ikäisiä ja toimintakyvyltään erilaisia.

Ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämisen keskittyessä ennaltaehkäisyyn, varhaiseen puuttumiseen ja monialaiseen yhteistyöhön, voidaan parantaa ikäihmisten hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, osallisuutta ja kotona pärjäämistä. Nivalassa ikävakioitu sairastavuusindeksi on 122,1 (maan keskiarvo 100). Tämä korkea sairastavuusindeksi näkyy myös yli 65-vuotiaiden määrässä, jotka ovat oikeutettuja erityiskorvattaviin lääkkeisiin (71,6 % väestöstä, koko maa 60,8 %).

Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien yli 75-vuotiaiden määrä (14,5 %) on laskenut viimeisten vuosien aikana koko maan keskiarvoon. Tehostetun palveluasumisen piirissä olevia yli 75-vuotiaita on Nivalassa ollut keskimääräisesti muita vertailukuntia enemmän, mutta nyt heidänkin määränsä on tasoittunut. Omaishoidon ja säännöllisen kotihoidon piirissä olevien yli 75-vuotiaiden osalta Nivala on valtakunnallisen suosituksen tasolla peittävyden osalta.

Uusien tilastojen mukaan yli 75- vuotiaiden määrän kasvu oli maltillisempaa kuin ennustettiin vuonna 2015. Yli 75-vuotiaiden määrä on alkanut kasvaa voimakkaammin vasta vuonna 2022. Yli 85-vuotiaiden kohdalla määrä alkoi kasvamaan jo vuonna 2021. Muistisairaus on suurin yksittäinen palvelujen tarvetta aiheuttava tekijä. Ikääntyneiden masennus sekä mielenterveys- ja päihdeongelmat sekä yksinäisyys näkyvät palvelujen tarpeessa. Tulevina vuosina ikääntyneiden kasvava määrä on suurin palvelutarvetta aiheuttava tekijä.

Nivalassa yli 75-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan seuraavan valtuustokauden aikana parilla sadalla ikäihmisellä ja yli 85-vuotiaiden määrä puolestaan noin 50 ikäihmisellä. Omaishoidon tukea saaneiden osuus on kasvanut huomattavasti jo kuluneen valtuustokauden aikana ja se oletettavasti tulee kasvamaan entisestään. Kotiin annettavien palvelujen merkitys tulee todennäköisesti kasvamaan, kun ikäihmisten määrä nousee. Nivalassa käytetään jo tällä hetkellä paljon tukipalveluja sekä ikäihmisten päivätoimintaa.

3. Ikäihmisten palveluiden nykytila

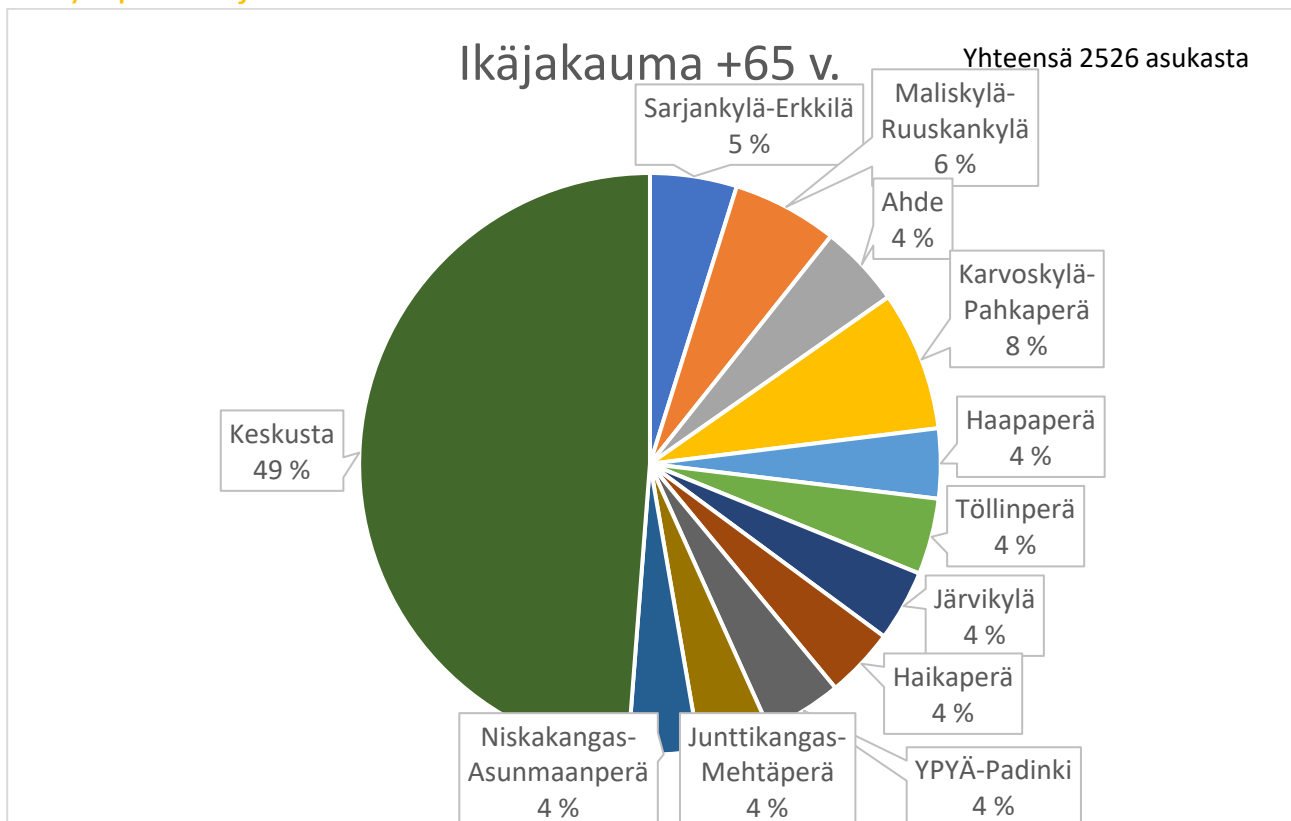
Sosiaali- ja terveystalvet

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue eli Pohde järjestää iäkkäiden ihmisten tarvitsemat sosiaali- ja terveystalvet Nivalassa. Tehtävänä on edistää iäkkäiden asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä yhdessä eri toimijoiden kanssa. Pohde tukee kotona asuvia ikäihmisiä järjestämällä esim. kotihoitoa ja tukipalveluja, joita ovat mm. siivous- ja vaatehuoltopalvelut, asiointipalvelut, kylvetystalvet, sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävät talvet. Pohde vastaa ennaltaehkäisevästä ja kuntouttavasta päivätoiminnasta sekä niihin liittyvistä tapahtumista.

Pohde tarjoaa myös sosiaalihuoltolain mukaisia asumistalvet eli tilapäistä ja tuettua asumista, yhteisöllistä asumista ja ympärivuorokautista palveluasumista sekä laitoshoidoa, joka päättyy vuoden 2027 loppuun mennessä. Pohteella toimii myös ikäneuvola, joka toimii ennaltaehkäisevänä palveluna ja jokaiselle 68 vuotta täyttävälle, jotka eivät ole säännöllisten talvetjen piirissä, tarjotaan mahdollisuutta hyvinvointitapaamiseen ikäneuvolassa.

Ikäihmisten on mahdollista myös käydä ikäihmisten terveystarkastuksessa terveystalvetuksessa, jos terveys tai toimintakyky on heikentynyt. Terveystarkastuksessa tehdään terveydentilan perustutkimus. Tarvittaessa ohjataan eteenpäin terveys- tai sosiaalitalvetluiden piiriin.

Elinympäristö ja asuminen

Nivalan yli 65-vuotiaista puolet asuu taajamassa ja puolet kylillä. Karvoskylä-Pahkaperä näyttäytyy suurimpana kylänä ikäihmisten määrässä. Useat ikäihmiset asuvat kaukana taajamasta, jolloin palvelujen saatavuus on usein hankalampaa. Nivalassa toimii palveluliikenne Kyläkyty, joka on kaikille kaupunkilaisille avointa joukkoliikennettä. Palveluliikenne ajetaan tiistaista torstaihin koko vuoden samoilla aikatauluilla. Arkipyhän sattuessa reitit ajetaan edellisenä arkipäivänä. Aamulähdöt ovat aina Matkahuollosta. Iltapäiväreittien vakiolähtöpaikka on aina S-Market. Paluulähtö voidaan sopia kuljettajan kanssa keskustasta asiakkaan valitsemasta paikasta. Kuljettaja avustaa tarvittaessa autoon nousemisessa ja tavaroiden kantamisessa. Reitiltä poikkeaminen on mahdollista, jos kyyti on tilattu soittamalla etukäteen. Yhdensuuntaisen matkan hinta on 4 euroa koko kaupungin alueella. Maksutapa on käteinen.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Nivalan kaupungin kulttuuripalvelut järjestää paljon koko perheelle sopivia tapahtumia ja tavoitteena onkin kaikki ikäryhmät huomioon ottava tapahtumakulttuuri. Ikäihmisten kulttuurihyvinvointi on tärkeä painopistealue, jonka edistämiseksi on lisätty moniammatillista yhteistyötä. Uuden hoivamuusikko-toiminnan ansiosta myös palvelutalojen ja kotihoidon asiakkaina olevat ikäihmiset pääsevät osallisiksi kulttuurikokemuksista. Ikäihmisille suunnattuun kulttuurihyvinvointia edistävään hankkeeseen on haettu rahoitusta, ja toimintaa lähdetään kehittämään eteenpäin. Palveluita on tarkoitus myös viedä kylille ikäihmisiltä saadun toiveen mukaisesti.

Nivalan kaupunginkirjasto on julkinen, avoin ja maksuton palvelu. Nivala kuuluu Joki-kirjastoryhmään, jonka verkkokirjasto ja e-aineistot löytyvät osoitteesta joki.finna.fi. Kirjasto tarjoaa asiakkaittensa käyttöön kirjoja, lehtiä, äänitteitä ja elokuvia. Lisäksi aineistoa voidaan lainata ilmaiseksi muista Joki-kirjastoista. Joki-kirjastojen verkkokirjastossa on tarjolla paljon e-aineistoa, muun muassa eri kielisiä musiikkitaltiointeja ja elokuvia sekä etänä luettavia aikakauslehtiä.

Kirjaston tilojen, asiakaskoneiden ja digitointilaitteiden käyttö on asiakkaalle maksutonta. Samoin maksutonta on kirjaston omien aineistojen käyttö, lainaus ja varaaminen, kirjastossa oleskelu sekä ohjaus ja neuvonta. Kirjastoautolla on pysäkit palvelukeskuksissa ja -taloissa. Kirjastoautot palvelevat myös keskustajaman ulkopuolella asuvia kirjastoauton reitin varrella asuvia ikääntyviä asukkaita. Kirjasto toimittaa siirtokokoelmia terveyskeskuksen vuodeosastoille, päiväkeskukseen ja Mattilan palvelutaloon.

Kirjaston edustalla on liikkumisesteisen autopaikka. Kirjaston pääsisäänkäynnin edustalla on tilaa liikkua pyörällisen apuvälineen kanssa. Pääsisäänkäynnin ovet avautuvat automaattisesti. Sisäänkäynnin yhteydessä ei ole portaita tai korkeita kynnyksiä. Kirjaston tilat ovat avoimet, huonekalujärjestelyt selkeät ja hyllyvälit leveät. Kirjaston eri tilojen välillä ei ole korkeita kynnyksiä. Sisätiloissa on helppo liikkua pyörällisen apuvälineen kanssa. Kirjaston ja gallerian kerrosten välille on tehty hissi helpottamaan ikäihmisten kulkua. Kirjastossa on asiakaskäyttöön lukulaseja ja rollaattori. Kirjastossa on myös ylemmille hyllyille ulottumista helpottavia jakkaroita. Induktiosilmukkaa kirjastossa ei ole. Kirjastossa

on esteetön wc. Wc:ssä on hälytyspainike avun saamiseksi. Wc-istuimen molemmin puolin on käsituet ja wc:ssä on tilaa pyörällisen apuvälineen kanssa liikkumiseen.

Kirjastossa on selkokielistä kirjallisuutta, äänikirjoja, vieraskielistä kirjallisuutta, tavutettuja ja helppolukuisia kirjoja. Kirjastosta saa myös tunnukset ja neuvontaa Celian äänikirjapalvelun käyttöön otossa sekä Celian äänikirjoja mp3-levyinä.

Jokilatvan opisto tarjoaa monipuolista vapaa-ajan toimintaa kaikenikäisille. Ikäihmiset ovat myös erittäin aktiivisia kansalaisopiston palveluiden käyttäjiä. Tietty säännönmukaisuus, virikkeet ja yhteisöllisyys estävät syrjäytymistä ja parantavat elämänlaatua.

Nivalassa liikuntapalvelut järjestää Nivalan Liikuntakeskus Oy. Nivalan liikuntakeskuksen ikäystävällisiä palveluita on mm. seniorikortti. Seniorikortilla jo 75 vuotta täyttäneet pääsevät maksutta uimaan ja kuntosalille. Jo 65-vuotiaat saavat alennetut hinnat palveluihin. Nivalassa on noin 15 ikäihmisten liikuntaryhmää.

Liikuntaneuvonnassa käy paljon ikäihmisiä liikunta ja elintapaohjaukseen liittyen. Neuvontaan pääsee reseptillä, jolloin saa säännöllistä palvelua. Ilman reseptiä palvelua saa suppeampana. Liikuntaneuvonta käy säännöllisesti valistamassa terveyttä edistävästä ja onnellisesta liikunnasta eri järjestöjen ja yhdistysten tilaisuuksissa. Liikuntakeskuksen palvelut ovat esteettömiä, esim. liuskat, hissit ja erilaiset apuvälineet soveltavaan liikuntaan. Terapia-allas mahdollistaa pyörätuolilla liikkuvien asiakkaiden kuntouttamisen. Uimahallilta löytyy inva-pukuhuone ja saunatilat.

Liikuntakeskus panostaa kaatumisen ehkäisyyn mm. jakamalla hiekoitussepeleitä kuntalaisille. Liikuntakeskus on yhteistyökumppanina ikäihmisten palveluihin liittyvissä eri työ- ja ohjausryhmissä. Moni yksinäinen ikäihminen on saanut uusia ystäviä osallistumalla ryhmäliikuntaan liikuntakeskuksen tiloissa. Liikuntakeskuksella on esteettömät kokoustilat, joita ikäihmisten järjestöt ja yhdistykset käyttävät. Uusi monitoimihalli mahdollistaa ikäihmisille uusia palvelumuotoja.

Liikuntaneuvonnasta saa kattavasti materiaalia ikäihmisten hyvinvointiin ja omaehtoiseen kuntoiluun liittyen. Nivalan kaupungin alueella on esteettömiä luontoliikuntapaikkoja ja laavuja. Laavuille järjestetään ajoittain ohjattuja tutustumisia. Omatoiminen sovellettu liikunta on mahdollista ympäri vuoden liikuntakeskuksen tiloissa. Liikuntakeskus järjestää säännöllisesti asiantuntijaluentoja myös ikäihmisille.

Järjestö- ja vapaaehtoistoiminta Nivalassa

Nivalassa on aktiivinen järjestökenttä. Eläkeläisille suunnattuja yhdistyksiä Nivalassa on Eläkeliiton Nivalan yhdistys ja Nivalan eläkkeensaajat ry. Nivalassa toimii myös ikäihmisten matalan kynnyksen kohtaamispaikka Juttutupa Toritiellä.

Vapaaehtoistyö täydentää julkisia palveluja. Seurakuntien vapaaehtoistyö tarjoaa monille mahdollisuuden toimia lähimmäisen auttamiseksi. Nivalan evankelisluterilaisen seurakunnan diakoniatyö tarjoaa monenlaisia vapaaehtoistehtäviä. Nivalan kaupungilla on myös mahdollista toimia vapaaehtoisena vertaisohjaajana esimerkiksi ikäihmisten kuntosaliryhmissä sekä ulkoiluystävänä. Nivala on mukana Voimaa vanhuuteen -

ohjelmatyössä, joka on mahdollistanut vapaaehtoisten kouluttamisen. Myös kulttuurikaveritoimintaa on käynnistetty keväällä 2023. Useissa järjestöissä toimii myös vapaaehtoisia esimerkiksi kerhojen ja ryhmien ohjaajina. Järjestöillä ja vapaaehtoistyöllä on keskeinen rooli kunnan yhteistyökumppanina niinpä osallisuuden tukeminen edellyttää kiinteää yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Vapaaehtoistyö on tärkeä osa auttamistyötä.

Vanhus- ja vammaisneuvosto

Vanhuspalvelulain 11 §:n mukaan kunnan on asetettava ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien varmistamiseksi vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Neuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen tai ikääntyneen väestön tarvitsemien palvelujen kannalta.

Nivalassa toimii yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto. Neuvosto edistää viranomaisten, yksittäisten kuntalaisten ja järjestöjen yhteistoimintaa sekä ikäihmisten ja vammaisten osallistumista ja vaikuttamista omien asioiden hoitoon sekä päätöksentekoon. Neuvosto toimii linkkinä ikäihmisten, vammaisten, viranomaisten, järjestöjen ja muiden toimijoiden välillä sekä vahvistaa ikäihmisten ja vammaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia heitä koskevissa asioissa. Vanhus- ja vammaisneuvostolla ei ole asioiden hoitamisessa itsenäistä päätösvaltaa, mutta se voi tehdä erilaisia esityksiä ja aloitteita sekä antaa pyydettäessä lausuntoja ikäihmisiä ja vammaisia koskevissa asioissa.

Myös Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella toimii oma vanhus- sekä vammaisneuvosto, jotka toimivat sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluista vastaavan hyvinvointialueen vaikuttamistoimieliminä.

4. Toimenpideohjelma

Ikäystävällinen Nivala -toimenpideohjelman laadinta aloitettiin keväällä 2022 ja kaupunginhallitus asetti työtä ohjaamaan ohjausryhmän, jonka puheenjohtajana toimi hyvinvointijohtaja ja sihteerinä hyvinvointikoordinaattori. Lisäksi kulttuurituottaja oli ohjausryhmän jäsen. Hyvinvointilautakunta, tekninen lautakunta ja kaupunginhallitus asettivat myös omat edustajansa ohjausryhmään. Lisäksi pyydettiin Peruspalvelukuntayhtymä Kalliolta, Nivalan Liikuntakeskus Oy:ltä, Nivalan Eläkkeensaajat ry:ltä, Nivalan Eläkeliitto ry:ltä sekä vanhus- ja vammaisneuvostosta edustajat ohjausryhmään.

Työn tueksi tehtiin syksyllä 2022 kuntalaisille suunnattu kysely. Kyselyn tuloksien perusteella parhaiksi osa-alueiksi ikäihmiset kokivat elämässään ihmissuhteet, turvallisuuden tunteen, asunnon sekä asunnon lähiympäristön. Sosiaaliset suhteet koettiin myös suurimmaksi voimavaraksi arjessa. Heikoimmiksi osa-alueiksi puolestaan koettiin fyysinen terveys, seksuaalinen hyvinvointi sekä kyky käyttää etäpalveluita.

64 % vastaajista koki sairauksien ja lääkityksen heikentävän toimintakykyä. Myös joka kolmannella liikunnan vähyys vaikuttaa toimintakyvyn heikkenemiseen. Lähes puolella vastaajista on vaikeuksia liikkumisessa. Terveyspalvelut ovat ylivoimaisesti eniten käytetty palvelu ikäihmisten keskuudessa, mutta ikäihmiset osallistuvat erittäin aktiivisesti järjestöjen ja seurakunnan toimintaan. Erilaisia liikuntaryhmiä sekä kulttuuria kuitenkin kaivattiin lisää.

Ikääntyvän hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen				
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARI
Edistämme ikääntyvien mielen hyvinvointia	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestämme ikäihmisille mielen hyvinvoinnin ensiapu -kurssin - Jaamme tietoa mielen hyvinvoinnin edistämisestä 	Hyvinvoinnin toimiala	2024	- Järjestetty mielen hyvinvoinnin ensiapu -kurssi (kyllä/ei), osallistujamäärä
Edistämme digitaalisten palveluiden käyttöä ja viestimme selkeästi	<ul style="list-style-type: none"> - Tuemme vapaaehtoisten digitukitoimintaa ja avustamme järjestöjä toteuttamaan digitukea - Huomioimme viestinnässämme selkokielen 	Hyvinvoinnin toimiala Pohde	2024	- Jaetut avustukset digitukeen
Edistämme ikäihmisten liikkumista	<ul style="list-style-type: none"> - Mahdollistamme ikäihmisten monipuoliset liikuntaryhmät yhdessä kolmannen sektorin kanssa. - Kehitämme vertaisohjaajien verkostoa. - Edistämme liikuntaneuvonnan roolia ja tunnettavuutta ikäihmisten parissa. - Laajennamme seniorikortin tarjontaa. 	Hyvinvoinnin toimiala Nivalan Liikuntakeskus Oy	2025	<ul style="list-style-type: none"> - Liikuntareseptien lukumäärä - Koulutettujen vertaisohjaajien määrä - Liikuntaryhmien määrä - Seniorikortin ikäraja laskettu tai käyttökohteita laajennettu
Luomme mahdollisuuksia ikäihmisten ulkoiluun	<ul style="list-style-type: none"> - Edistämme ikäihmisten ulkoilumahdollisuuksia tukemalla omaehtoista liikkumista ja tuettua ulkoilua. Koulutamme lisää ulkoiluystäviä. 	Hyvinvoinnin toimiala Nivalan Liikuntakeskus Oy	2025	- Koulutettujen ulkoiluystävien määrä
Ehkäisemme taloudellista hyväksikäyttöä ja huijauksia.	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestämme luentoja ikääntyneille taloudellisesta turvallisuudesta, huijausten tunnistamisesta ja ennaltaehkäisystä. - Edistämme yhteistyötä viranomaisten ja järjestöjen kanssa taloudellisen väärinkäytön torjumiseksi. 	Hyvinvoinnin toimiala	2024	- Järjestetyt luennot
Kannustamme päihteettömyyteen.	<ul style="list-style-type: none"> - Jaamme tietoa päihteiden vaaroista ikäihmisille erilaisissa tilaisuuksissa. 	Hyvinvoinnin toimiala	2024–2026	- Tapahtumien määrä

Edistämme ikääntyvien hyvää ravitsemusta	<ul style="list-style-type: none"> - Edistämme yhteisöllisten ruokailujen mahdollisuuksia - Tarjoamme tietoa ja neuvontaa ikäihmisten ravitsemuksesta. 	Hyvinvoinnin toimiala	2026	- Järjestetyt ruokailut
Tuemme eläkkeelle jäämisen nivelvaiheessa.	- Järjestämme Elämäni eläkevuodet - valmennuksia juuri eläkkeelle jääneille.	Hyvinvoinnin toimiala	2025	- Valmennukseen osallistuneet
Tuemme kylillä asuvia ikäihmisiä.	<ul style="list-style-type: none"> - Kehitämme Kyläkyytiä vastaamaan enemmän tarpeita. - Järjestämme toimintaa ja tapahtumia myös kylillä ikäihmisille. 	Keskushallinto Hyvinvoinnin toimiala Pohde	2025	<ul style="list-style-type: none"> - Kyläkyödin käyttöaste - Kylätapahtumien määrä

Yhteisöllisyyden edistäminen ja yksinäisyyden vähentäminen				
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARI
Tarjoamme monipuolisia asumisratkaisuja ikääntyvälle väestölle	<ul style="list-style-type: none"> - Edistämme senioriasumisen vaihtoehtoja, kuten seniorikoteja, seniorikerrostaloja ja palveluasumista. Kannustamme myös ikääntyviä asumaan omassa kodissaan turvallisesti ja tarvittaessa tarjoamme tukipalveluita kotona asumisen tueksi. - ARA-vuokra-asuntokannan tukeminen 	<p>Tekninen toimi Nivalan Vuokratodit Oy Kiinteistöyhtiö Kesti Pohde</p>	2025–2026	<ul style="list-style-type: none"> - Uusien senioriasumiskohteiden määrä rakenteilla ja valmistuneina vuosittain. - Vuokra-asuntojen täyttöaste senioriasumiskohteissa. - Asiakastyytyväisyyskyselyt asukkaille senioriasumiskohteissa. - ARA-vuokra-asuntojen määrä, jotka on varattu ikääntyville. - Vuokratason kohtuullisuuden seuranta ja vertailu muihin vuokra-asuntoihin.
Parannamme asumisen esteettömyyttä ja saavutettavuutta	<ul style="list-style-type: none"> - Kannustamme ja tuemme ikääntyneitä asunnon muutostöissä ja esteettömyyden parantamisessa. - Edistämme esteettömien asuntojen ja rakennusten suunnittelua ja rakentamista. - Tarjoamme myös tietoa avustusmahdollisuuksista ja esteettömyyteen liittyvistä ratkaisuista. 	<p>Tekninen toimi Nivalan Vuokratodit Oy Kesti Pohde</p>	2026	<ul style="list-style-type: none"> - Vuokra-asuntojen kunto ja esteettömyysarvioinnit.
Turvaamme riittävän tuen ja palvelut ikääntyneiden asumiseen.	<ul style="list-style-type: none"> - Varmistamme, että ikääntyneillä on pääsy tarvittaviin terveys- ja sosiaalipalveluihin. - Kehitämme yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa kotihoitoa ja kotipalveluita, jotka mahdollistavat ikääntyneiden turvallisen asumisen omassa kodissaan. - Tarjoamme myös neuvontaa ja ohjausta asumiseen liittyvissä kysymyksissä. 	<p>Nivalan kaupunki Pohde</p>	2024	<ul style="list-style-type: none"> - Keskimääräinen odotusaika terveys- ja sosiaalipalveluihin ikääntyneille. - Palveluiden käyttöaste ikääntyneiden keskuudessa. - Saatu asiakaspalaute.

Edistämme ikääntyvien osallisuutta ja yhteisöllisyyttä	<ul style="list-style-type: none"> - Kannustamme ikääntyneitä osallistumaan asuinalueensa toimintaan ja yhteisöllisiin tapahtumiin. - Tarjoamme mahdollisuuksia harrastuksiin, vertaistukeen ja vapaaehtoistoimintaan. - Tuemme kulttuuriin osallistumista Kaikukortin ja kulttuurikaveritoiminnan avulla. - Pilotoidemme palveluasumisen piirissä oleville ikäihmisille suunnattua musiikkitoimintaa. - Järjestämme aktiivisesti toimintaa valtakunnallisella vanhusten viikolla. 	Nivalan kaupunki Pohde	2024	<ul style="list-style-type: none"> - Tapahtumien määrä - Osallistujien määrä - Yli 65-vuotiaille jaetut Kaikukortit ja sen käyttö - Saatu palaute musiikkitoiminnan pilotoinnista
Ehkäisemme ikäihmisten yksinäisyyttä.	<ul style="list-style-type: none"> - Tuemme matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoimintaa tarjoamalla Juttutuvalle tilat. 	Nivalan kaupunki	2024	<ul style="list-style-type: none"> - Juttutuvan kävijämäärät
Kehitämme vanhus- ja vammaisneuvoston toimintaa	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistamme vanhus- ja vammaisneuvostoa aiempaa enemmän ikäihmisiä koskevissa päätöksissä. 	Nivalan kaupunki	2024–2026	<ul style="list-style-type: none"> - Vanhus- ja vammaisneuvoston tehdyt aloitteet ja pyydetty lausunnot (lkm)

Lähteet

Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma vuosille 2021-2024.

<https://www.kalliopp.fi/sites/default/files/tiedostot/Liitetiedostot/Ik%C3%A4ihmiset/Hyvinvointisuunnitelma%20lopullinen%2002062021.pdf>

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120980#L2P5>

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2020. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 - valtioneuvoston periaatepäätös.

Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet. www.sotkanet.fi

